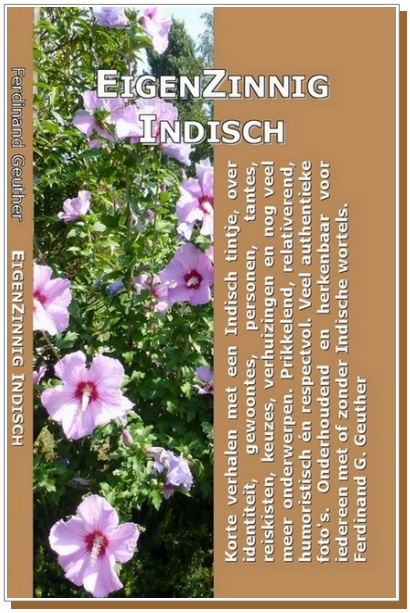
EIGENZINNIG INDISCH
– EXTRA -

Woolly Bully
Hete Sotjimas
Groene reisgenoot
De KNIL-hoed en de kolonelsvrouw
Draadloze berichtgeving
Huzarensalade 2.0

Februari 2017

Korte verhalen met een Indisch tintje, over identiteit, gewoontes, personen, tantes, reiskisten, keuzes, verhuizingen en nog veel meer onderwerpen. Prikkelend, relativerend, humoristisch én met respect. Veel authentieke foto's.
Onderhoudend en herkenbaar voor iedereen met of zonder Indische wortels.
Meer dan 40 verhalen, onder andere: Weg met Indo's, Adoe Ondoeh, Ratjetoedesign, Symbolische terugkeer, Meer over Niks, Indische Tantes, Reiskist en Rijstkist, Koffer in Berlin, Ein komischer Holländer, Schoenpoets bloemboeket, Indipiet, Bord op Schoot, VJ MA, Van Niets naar Ietsje, Hotel Volvo, Keerzijde van de Keuze.

F.G. Geuther, © 2016
ISBN 978-94-6203-999-5
verkrijgbaar bij: www.boekenbent.com/shop

contact: blikveld@outlook.com

EigenZinnig Indisch - **Woolly Bully**

Wie kent Woolly Bully nog, de aanstekelijke hit uit de jaren zestig? De "oudere jongeren" onder ons waarschijnlijk wel maar de jongeren zullen hooguit het beeld van een harig stiertje voor ogen hebben. In de tekst wordt namelijk gesproken over "een ding met twee grote hoorns en een een wollige kaak". Grappig is dat het de naam was van de kat van de tekstschrijver. De echte Woolly Bully was een kat!

Schotse Hooglanders, Almere, Kromslootpark

Woolly Bully, 1965

foto's: F.G. Geuther

De kans dat je de woorden "Woolly Bully" in één adem hoort noemen met de woorden "mijn vader" is statistisch gezien verwaarloosbaar. Toch gebeurde het onwaarschijnlijke. Tijdens een boekenweekoptreden jaren geleden vertelde Bart Chabot, de Haagse dichter, over zijn jeugd en tienerjaren. Hij had een gammel Philitina platenspelertje en drie singletjes, waaronder Woolly Bully, de hit van Sam the Sham & the Pharaohs, midden jaren zestig.
Zijn vader had een bloedhekel aan de toen moderne popmuziek en aan die song in het bijzonder. Het was een agressieve man en hij schreeuwde de jonge Bart toe dat die het kabaal onmiddellijk moest stoppen. Kun je je kabaal voorstellen van zo'n grammofoon met een minuscuul 0,3 Watt versterkertje en 6 cm luidsprekertje?
Het bleek geen fijne vader. Bart was daar heel open over. Hij had geen contact meer met hem en vond dat helemaal niet erg. Het was zelfs beter zo.
Mijn vader was totaal anders, hij kocht de elektrische gitaar die ik zo mooi vond en hij hielp me juist om mijn pick-upje nog harder te laten klinken via een zelfbouwversterker. Die bouwde hij van eerste tot laatste schroefje, weerstanden, condensators, transformator, potentiometer, schakelknoppen en versterkerbuizen. Alles gemonteerd op een zelf vervaardigd aluminium chassis. Het geluid kwam uit een eveneens zelf vervaardigd houten luidsprekerkastje. Die versterker was natuurlijk ook geschikt voor de elektrische gitaar en na het draaien van een plaatje kon ik nog meer lawaai maken met de gitaar.
En nu komt het mooiste: Woolly Bully was zijn favoriete song! Het plaatje (foto) is grijsgedraaid en mijn gitaarvriendjes en ik hebben het uitbundig met veel kabaal nagespeeld in de fietsenschuur en tijdens feestjes in de huiskamers van onze Indische ouders.

Mijn vader is in 2004 geleden overleden en ik weet zeker dat hij bij de eeuwige jukebox glimlacht als hij de song hoort. Ik moest behoorlijk slikken toen ik Bart's verhaal hoorde. Zelfde tijd, zelfde muziek, totaal andere vader.
In de pauze van Bart's optreden heb ik het hem verteld.
Woolly Bully blijkt een tijdstempel en emotiestempel in ons beider geheugen. Voor hem helaas anders dan voor mij.

F.G. Geuther © 2016.
oorspronkelijke versie: 2007 (Bloggosofie, ISBN 97 890 8570 5567)

EigenZinnig Indisch - **Hete Sotjimas**

Bij hete sotjimas zullen de meesten van jullie waarschijnlijk denken aan een pittig Indisch gerecht of snoeihete sambal – *sambal Sotjimas pedis* - of misschien zelfs aan een vulkaan in de Indonesische archipel, de *gunung berapi Sotjimas*. Het zou kunnen maar Sotjimas is niets van dat alles. SOTJIMAS en de verwante COTJIMAS, DOTJIMAS en OTJIMAS zijn wel zeer heet, ze stinken behoorlijk én zijn bovendien zeer luidruchtig, net als vulkanen. Ondanks deze onaangename eigenschappen waren ze in hun tijd onmisbaar en waren ze geliefd bij een kleine groep kenners. Hoewel hun namen Indonesisch klinken hebben ze niets met Indonesië te maken en hun aanwezigheid daar zou zinloos zijn. Het zijn namelijk grote liefhebbers van sneeuw en kou, vrieskou zelfs. In de tropen hebben ze niets te zoeken.

Hun soortnaam is **SIJS**, maar denk daarbij niet aan een lief klein zangvogeltje. Ze zijn groot en vleugelloos. *Hete Bliksem* zou ook een toepasselijke naam voor ze zijn geweest. Zo heet dat je ze niet zonder dikke leren handschoenen kon aanraken. De vlammen spoten er uit en je kon beter op veilige afstand blijven. Helaas zijn ze enkele tientallen jaren geleden voor het laatst in levende lijve gezien, een enkel levenloos exemplaar is nog te bewonderen in een depot. Gelukkig zijn er nog voldoende foto's van deze sijzen in omloop.
Het zijn door Luchtmacht techneuten bedachte en met afgedankte materialen en onderdelen gefabriceerde voertuigen, voorzien van oude vliegtuigstraalmotoren met als doel het sneeuw- en ijsvrij blazen van start- en rolbanen. Geschikt voor slechthorende bestuurders met stalen zenuwen én enorme doodsverachting want een urenlange rit bovenop twee oude, luidruchtige Rolls Royce straalmotoren plus een grote kerosinetank, was niet iets voor watjes.
De naam SOTJIMAS staat voor Single Seat Opposed Twin Jet Ice Melter And Snowblower. DOTJIMAS = Double Seat, enz. en COTJIMAS = Combined Operated, enz. De Cotjimas was de SIJS van de Vliegbasis Twenthe. Vliegbasis Eindhoven (Welschap) beschikte over een OTJIMAS. De soortnaam SIJS zal duidelijk zijn: sneeuw en ijsruimer.

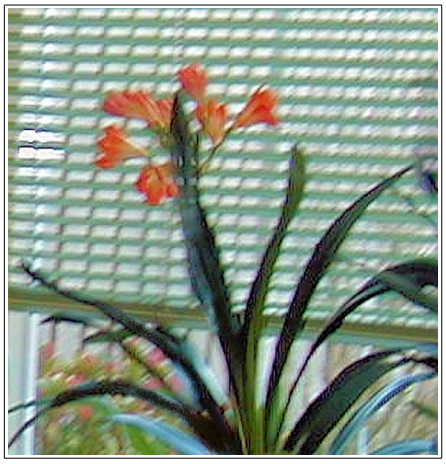
SIJS 5" RINUS" Vliegbasis Soesterberg, foto: Cor Vermolen www.overshoot.nl

Dit exemplaar werd zo gekoesterd dat hij een naam kreeg: Rinus. Een Volkswagenbuscabine bovenop een kerosinetank tussen twee straalmotoren! Waarschuwingstekst: "*niet roken binnen 25 m*". De tijden zijn veranderd, sneeuwruimen op vliegvelden gebeurt tegenwoordig met enorme sneeuwschuivers en –borstels. De hete bliksems zijn uitgedoofd. Bij de sambalans in een toko hoop ik toch keer een nieuwe soort aan te treffen: sambal sotjimas pedis.
F.G. Geuther © 2016.
toelichting: gunung = berg, berapi = vurig, pedis = heet, pittig
bronnen: overshoot.nl; buzzybeeforum.nl; eindhoven-in-beeld.nl; dureco.wordpress.com/2010/01/09/sotjimas-2

EigenZinnig Indisch - **Groene reisgenoot**

Ze vond bloemen en planten prachtig en kwam graag in bloemenwinkels en tuincentra. Niet zozeer om te kopen maar om te genieten van al het moois en te babbelen met andere bezoekers. "*Zo gek"*, zei ze, "*hier moet je betalen voor planten die we in Indië als onkruid moesten wegkappen*". "*Kijken, kijken maar niet kopen*", was dan ook haar credo als het planten betrof.
In huis stonden op de vensterbank in de woonkamer een paar eenvoudige bloempotten met alledaagse plantjes die weinig zorg behoefden. Ze deed ook geen moeite om uit te zoeken welke verzorging de plantjes nodig hadden. Veel of weinig water, zonlicht of schaduw, koelte of warmte, het interesseerde haar niet echt. Elke dag een scheutje water, dat was het en als een plantje het niet volhield dan ging ie in de vuilnisbak. Soms nam ze een tip van een buurvrouw over en dan had dat plantje een iets langer leven.
Toch was er één plant die ze koesterde, een Clivia. In een grote pot stond die op een bijzettafeltje of op een krukje. Ze wist dat die plant weinig water nodig had en hield daar rekening mee. Eén keer in de week een scheutje.
Op het internet vond ik een passende beschrijving:
"*Uw overgrootmoeder of grootmoeder had hem waarschijnlijk, een Clivia. Een ouderwetse plant die vooral in bloei komt als er weinig zorg aan wordt besteed*".
Op het lijf geschreven van Lucie.

Ik vond het ook een mooie plant, vooral door zijn minimalistische vorm. De term minimalistisch kende ik toen nog niet maar ergens voelde ik toen al de less-is-more kracht van deze plantaardige vormgeving. Een plant met lange, tongvormige, donkergroene, leerachtige bladeren die uit één centraal punt ontspruiten. De bloei is ook heel bijzonder, één dikke rechtopstaande steel met daarop een tros oranje bloemen. De nauwelijks zorg vragende plant bood dan wekenlang kijkplezier. De Clivia kwam eind jaren vijftig haar huis binnen en verhuisde mee met het gezin van Enschede naar Eindhoven via Bramsche (Duitsland), Soest en Gouda weer naar Eindhoven waar zij uiteindelijk meeging naar de aanleunflat waar Lucie haar laatste jaren doorbracht.

Lucie's Clivia, 2004
(sterk vergrote foto-uitsnede)

Een sterke plant die niet alleen de vele verhuizingen en omgevingen doorstond maar ook Lucie's uitbundige sigarettenlucht. Ze had geen groene vingers maar met haar door reumatiek gekromde vingers had zij de Clivia meer dan vijftig jaar in leven gehouden en op sleeptouw genomen. Haar groene levensreisgenoot.

F.G. Geuther © 2016.
foto: collectie auteur.

EigenZinnig Indisch – **De KNIL-hoed en de kolonelsvrouw**

De KNIL-hoed werd vanwege het materiaal - bamboevezels - ook KNIL bamboehoed genoemd. De hoed bood bescherming tegen de zon en tegen regenbuien. Met een omhooggeslagen zijflap had hij ook een stoere uitstraling. Dat kon nog worden versterkt door er een rood-wit-blauwe kokarde of een pluim aan vast te zetten. Mooi voor parades maar niet verstandig tijdens gevechtshandelingen. Het was ook mogelijk om aan beide zijden de flap omhoog te zetten en daarvan wordt gezegd dat dat bedoeld was om met vier man naast elkaar te kunnen zitten in de legertrucks. Een tamelijk onzinnige redenering maar het schept wel ruimte voor een speelse fantasie over de totstandkoming van dat concept.
Hier volgt het fictief fragment uit de KNIL logistieke historie.

De KNIL-hoed en de kolonelsvrouw
Generaal: "*Die nieuwe trucks, uitstekende keuze kerel, prachtige dingen, maar met drie man naast elkaar, dat gaat niet lukken met zo'n grote KNIL bamboehoed op hun knar."*
Kolonel*: "Daar is over nagedacht generaal*".
Generaal: "O*h ja? Vertel op man*".
Hij nam een flinke trek aan zijn sigaar want hij had weinig sympathie voor deze carrière-kolonel.
Kolonel: "*Mijn vrouw kreeg, toen ze van het hoedenprobleem hoorde, een slimme ingeving*".
Generaal: "*Jouw vrouw?*"
Je zag zijn ogen glinsteren bij de gedachte aan de glamoureuze jonge echtgenote van de kolonel. Hoe die haar aan de haak had geslagen, dat was een combinatie van strategie, tactiek en uitvoering. Hij zuchtte binnensmonds en besefte dat hij wel hoger maar niet sluwer was dan zijn ondergeschikte.
Kolonel: "*Ja, inderdaad, zij kan goed met naald en draad overweg en dacht aan een druk-knoop*".
Generaal: "*Een drukknoop? Hoor ik dat goed?*"
Bij de woorden naald, draad en drukknoop dacht hij aan heel andere dingen.
Kolonel: "*Jazeker, daarmee kan een flap van de hoed omhoog worden vastgezet en kunnen drie man met bamboehoed naast elkaar zitten*".
De kolonel glom van trots. Een slim, goedkoop en effectief idee. Goed voor zijn conduitestaat.
De generaal dacht heel even na en weer glinsterden zijn ogen.
Generaal: "G*eweldig man, stuur je vrouw een middagje hierheen, alleen, dan kan ze me precies uitleggen wat de bedoeling is*."
Een dag later verscheen de glamoureuze dame in een ragfijne laag uitgesneden jurk bij de generaal. Zijn ogen glinsterden weer en hij doofde onmiddellijk zijn sigaar want hij wist dat hij zijn handen vol zou hebben aan deze mooie en onberekenbare dame. Tijdens hun tête-à-tête zonder hoed bedachten de generaal en de kolonelsvrouw waarschijnlijk de tweede drukknoop, eentje links en eentje rechts. Zeer slim want nu konden de soldaten zelfs met vier man naast elkaar zitten in de nieuwe legertrucks.
De rest – van de KNIL-hoed uiteraard – is geschiedenis.

Tegenwoordig zou een zware ambtelijke commissie ondersteund door ingehuurde consultants na veel dure dienstreizen tot de conclusie komen dat er bredere trucks nodig zijn. Vervolgens wordt een groot Joint Hat Trucks project gestart. Een project dat later in de volksmond Joint Hat Tricks wordt genoemd vanwege de enorme overschrijdingen van tijd en geld.

F.G. Geuther © 2016.
foto: collectie auteur.
bron: Indischiana Jones deel II, 2016. ISBN 978-94-6203-993-3. www.boekenbent.com/shop

EigenZinnig Indisch - **Draadloze berichtgeving**

Vrijdag 27 januari 2012, 's nachts om 02:10 uur, schrokken wij wakker van een piepend geluid. Was het de klokradio? De mobiele telefoon? Nee, het geluid kwam vanaf mijn nachtkastje, mijn horloge piepte! Nog nooit had ik de alarmfunctie gebruikt in de 15 jaar dat ik dit horloge had. Ik wist niet hoe ik hem uit moest zetten. Met vijf knopjes, in/uit, dubbel indrukken, wat ik ook probeerde, niets lukte, het ding bleef piepen. Ik ben uit bed gegaan en heb de gebruiksaanwijzing gezocht, maar ook die uitleg hielp niet. Uiteindelijk na wat duwen en trekken aan de knopjes, stopte het geluid. Het was inmiddels 02:30 uur.

Otto, mijn vader's jongere broer, was slechthorend - bijna doof als gevolg van mishandeling in het kindertehuis in Magelang - hij had een aangeboren spraakhandicap, een oog was in de loop der jaren blind geworden, het zicht in zijn andere oog verslechterd tot bijna blind. De laatste jaren kon hij ook nauwelijks lopen, maar zijn hersens en geheugen waren uitstekend: personen, gebeurtenissen, plaatsen, datums, alles noemde hij op uit zijn hoofd. In de periode 1999 – 2010 schreven wij elkaar, ik ontving 30 brieven van hem. De handgeschreven brief als beste communicatiemiddel. De stap naar een computer en e-mail heeft hij helaas nooit kunnen maken.
Vaak ging het over gewone dingen: over zijn vroegere reizen, zijn gezondheid of over administratieve dingetjes zoals de AOW. Maar altijd vroeg hij hoe het met mij en mijn gezin ging. Hij was oprecht geïnteresseerd en onthield ook alles.
In 2006 heeft hij vier brieven geschreven waarin hij zijn leven in Indonesië en Nieuw-Guinea beschreef. Bijzondere documenten.
Zijn 85e verjaardag hebben we bij ons thuis gevierd samen met zijn vrouw en dochter en haar echtgenoot. Het was erg gezellig en hij had er ook plezier in. We hebben gekletst, luid en met veel gebaren, lekker gegeten en zelfs gezongen met zijn allen! Het was zijn laatste bezoek aan ons. Een half jaar later, in februari 2010 ontving ik zijn laatste brief, daarna lukte ook dat niet meer. Hij schreef dat een brief hem een week kostte. Het schrijven moest letter voor letter, met een vergrootglas, onder een sterke lamp en na elke zin een rustpauze.
Die brief eindigde met:
"*Ik kan niet meer lang schrijven, ik heb last van droge tranende ogen die ik vaak dichtknipperen moet. Mijn benen zijn te zwak om te lopen of wandelen, ongeveer 40 meter, dan neiging tot vallen. Hurken, buigen, tandenpoetsen, bij elke beweging doet mijn lende, linker en rechterzijde pijn. Aan linkerzijde de botten zijn versleten en elke dag medicijnen slikken.*"
Gevolgd door hartelijke groetjes.

Radiotelescoop Westerbork, foto: F.G. Geuther

Vrijdag 27 januari 2012, 08:44 uur werd ik gebeld dat mijn oom die ochtend was overleden .... Het kan geen toeval zijn dat het horloge was gaan piepen. Ik weet zeker dat Otto wilde laten weten, dat zijn tijd gekomen was. Geen handgeschreven brief maar draadloze berichtgeving.

F.G. Geuther © 2016.
brontekst "In memoriam Otto Geuther", uitgesproken op 1 februari 2012.

EigenZinnig Indisch - **Huzarensalade 2.0**

Een Indische oudejaarsavond verschilt weinig van de doorsnee Hollandse oudejaarsavond. Oliebollen, appelbeignets, hapjes – vooral Indische natuurlijk - drankjes, oudejaarsconference kijken, champagne, vuurwerk afsteken. Het vuurwerk was vroeger veel uitbundiger dan bij de Hollandse buren maar die hebben dat inmiddels ingehaald en overtroffen. Er waren echter twee speciale Indische oudejaarslekkernijen: de vruchtenbowl en de huzarensalade. In de tweede helft van de vorige eeuw stonden die standaard op tafel op 31 december.
Een overvloed aan nieuwe lekkernijen en nieuwe drankjes verdreven de vruchtenbowl en huzarensalade in ons kringetje in de loop der jaren naar de vergetelheid. De smakelijke herinneringen bleven.
In een opwelling van nostalgie besloten we het vruchtendrankje en het klassiek Indische gerecht aan te bieden aan onze gasten op oudejaarsavond. De meesten kenden het niet. Het werd een groot succes. "*Wat lekker? Wat zit erin? Hoe maak je dit? Waarom hebben we dit niet eerder geproefd?*", uitsluitend enthousiaste reacties.
De vruchtenbowl is minder herkenbaar als typisch Indisch. Een koude drank met veel vruchten en soms een alcoholische toevoeging in de vorm van wijn of een scheutje rum. Het verschil met de "gewone" vruchtenbowl zit hem in de *santen* (geraspte kokos), allerlei tropische vruchten zoals lychees, en de typisch Indische *stroop soesoe* (rozensiroop).
De huzarensalade schijnt genoemd te zijn naar Hongaarse Huzaren – soldaten - die het koude, vooraf bereide voedsel gemakkelijk mee konden nemen tijdens hun veldtochten. Militair gemaksvoedsel. Vrijwel zeker is het recept meegekomen met koloniale soldaten – zoals mijn opa - vanuit Nederland naar Nederlands-Indië. Gelukkig maar.
Het verschil zit vooral in de toevoeging van rode bietjes. Met zijn rode kleur is de Indische huzarensalade gemakkelijk herkenbaar. De foto toont de salade die Marion speciaal voor dit verhaal heeft gemaakt, een bijzondere herinnering aan Tante Hetty† uit Enschede.

Marion's Indische Huzarensalade
foto: F.G. Geuther

Kleurige salade, teruggekeerd naar Nederland met de eveneens kleurige repatrianten van generatie Indisch 1.0.
Huzarensalade 2.0, maak het zelf en geniet *EigenZinnig Indisch!*.

F.G. Geuther © 2016